

Szczecin 20.03.2025 r.

WSO – I.1431.1.2025.JM

dot.: informacji publicznej w zakresie dokumentacji dowodowej osób zmarłych

W związku ze złożonym wnioskiem o udostępnienie informacji publicznej informuję, że:

Ad. 1. Zgodnie z art. 75 ust. 3 pkt 3 ustawy o dowodach osobistych dokumentacja związana z dowodami osobistymi jest udostępniana po wykazaniu interesu prawnego. Dotychczas prezentowana linia orzecznicza (wyrok WSA w Krakowie z dnia 25.10.2021 r. III SA/Kr 706/21) uznawała za interes prawny samo posiadanie dóbr osobistych człowieka w postaci kultu pamięci osoby zmarłej (art. 23 Kodeksu cywilnego). Aktualna linia orzecznicza (NSA II OSK 1761/22, NSA II OSK 1762/22, NSA II OSK 517/23) jest odmienna. Wynika z niej, że samo posiadanie dóbr osobistych człowieka, które są chronione na gruncie art. 23 i art. 24 Kodeksu cywilnego przed zachowaniem mu zagrażającym lub je naruszającym, nie skutkuje jeszcze istnieniem interesu prawnego, o którym mowa w ww. art. 75 ustawy o dowodach osobistych. Kult pamięci osoby zmarłej może być chroniony dopiero wówczas, gdy zostanie zagrożony lub naruszony. Zatem w przypadku braku zagrożenia czy braku naruszenia dobra osobistego, brak jest także interesu prawnego w domaganiu się jego ochrony, a więc wnioskodawca nie posiada aktualnego interesu prawnego pozwalającego na uzyskanie dostępu do dokumentacji. Z powyższego wynika, że art. 23 Kodeksu cywilnego może być podstawą prawną (interesem prawnym) do udostępnienia dokumentacji, ale dopiero wówczas, gdy wnioskodawca wykaże, że jego dobro osobiste w postaci kultu pamięci osoby zmarłej jest zagrożenie lub zostało naruszone. Podsumowując - art. 23 Kodeksu cywilnego może być uznany jako interes prawny, ale nie zawsze. Muszą być spełnione ww. okoliczności (zagrożenie, naruszenie), aby była podstawa do udostępnienia dokumentacji.

Ad. 2. Tut. Urząd nie dopuszcza możliwości udostępniania dokumentacji, w stosunku do której nie upłynęło 10 lat od zgonu w trybie ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach.

Ad. 3. W okresie od 1 maja 2023 r. do dnia dzisiejszego nie były przekazywane koperty dowodowe do Archiwum Państwowego.

Ad. 4. Tut. Urząd jest aktualnie i był w okresie od 1 maja 2023 r. w trakcie archiwizacji kopert dowodowych we własnym zakresie. Obecnie przygotowywane są koperty dowodowe osób zmarłych w 1996 r. – 648 kopert jest przygotowanych, pozostało do opracowania 9 mb z 1996 r.

Ad. 5. Nie dotyczy.

Ad. 6. Aktualnie wydział merytoryczny zajmujący się obsługą dowodów osobistych, tj. Wydział Spraw Obywatelskich jest w trakcie przygotowywania dokumentacji z 1996 r. (patrz ad. 4). Po ukończeniu rocznika 1996 r. będzie podjęta decyzja dot. terminu przekazaniu akt do Archiwum Państwowego. Następnie będą przygotowywane koperty osób zmarłych w latach późniejszych.

Ad. 7. Nie posiadamy takiej dokumentacji.

Ad. 8. 23-24.09.2024 r. – Archiwum Państwowe w Szczecinie.

Ad. 9. Tut. Organ stoi na stanowisku, że nie ma podstawy prawnej do udostępniania dokumentacji związanej z dowodami osobistymi na podstawie ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach, i to niezależnie, czy okres 10 lat od zgonu minął, czy nie. Niemniej jednak jeszcze nikt nie złożył wniosku o udostępnienie dokumentacji konkretnej osoby w tym trybie. Jeśli taki wniosek wpłynie, to tut. Organ zajmie pisemne stanowisko w sprawie z pouczeniem o przysługujących środkach zaskarżenia.

Oдноśnie stwierdzenia zawartego w pytaniu 9 „..., które nie powinny być już przechowywane w urzędzie zgodnie z art. 61 pkt 1 ustawy o dowodach osobistych...” przekazuję poniższe informacje:

Dokumentacja związana z dowodami osobistymi posiada trzy kategorie archiwalne: kat. A, kat. BE50 i kat. B10 – rozporządzenie z 18.01.2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz.U. z 2011 r. Nr 14 poz. 67). Obsługa dowodów osobistych – symbol klasyfikacyjny 5344 – posiada kategorię archiwalną B10, przy czym dokumentacja dotycząca dowodów osobistych wydanych w okresie do 1979 r. (włącznie) kwalifikowana jest do kategorii A, w okresie od 1980 r. do 2010 r. do kategorii BE50.

Z powyższego wynika, że organ ma obowiązek przechowywać dokumentację przez 10 lat od zgonu, ale:

- termin na przekazanie dokumentacji kat. A do archiwum upływa po 25 latach (czyli może przechowywać ją jeszcze 15 lat),
- przy dokumentacji kat. BE50 organ występuje o ekspertyzę po 50 latach od zgonu, po której postąpi w sposób określony przez Archiwum Państwowe (czyli przechowuje

ją 10 lat od zgonu, następne 40 lat do ekspertyzy oraz czas niezbędny do wykonania zaleceń z ekspertyzy).